

2.Organisation for Economic Co-operation and Development. (2024, травень). *Підвищення стійкості шляхом прискорення цифрової трансформації бізнесу в Україні*. OECD. Отримано з https://www.oecd.org/uk/publications/2024/05/enhancing-resilience-by-boosting-digital-business-transformation-in-ukraine_c2e06e50.html

Захожай К.В.,
к.е.н., доцент,
Пономарьова А.О.,
здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДИКИ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

Управлінське рішення являє собою цілеспрямований акт вибору одного з можливих варіантів дій для досягнення конкретної мети. У глобалізованому світі ефективність управлінського рішення значною мірою залежить від використання сучасних методик та аналітичних інструментів, які вже довели свою результативність у розвинених країнах.

Зарубіжна практика управління демонструє різноманіття підходів до прийняття рішень. Наприклад, у США активно використовується метод сценарного планування, який передбачає моделювання кількох можливих сценаріїв розвитку подій та розробку відповідних стратегій дій [1]. Такий підхід особливо актуальний у сфері державного управління, стратегічного планування та під час кризових ситуацій.

У Європейському Союзі широко застосовуються Decision Support Systems (DSS) – системи підтримки прийняття рішень, які використовують великі обсяги даних та аналітичні алгоритми для обґрунтування управлінських дій. У муніципалітетах Німеччини та Франції такі інструменти допомагають приймати прозорі бюджетні рішення та оптимізувати витрати в галузі охорони здоров'я та освіти [2].

Показовою є практика Японії, де процес прийняття рішень відбувається за допомогою методу «рингі» – колективного обговорення, яке дозволяє врахувати думки всіх працівників, незалежно від їхнього статусу в організації. Такий підхід забезпечує високий рівень узгодженості рішень та зменшує рівень конфліктності у колективах [3]. Крім того, у японському менеджменті популярна концепція «кайдзен» – постійного вдосконалення, яка також впливає на стиль і методи прийняття рішень.

У Канаді та Великій Британії активно використовується evidence-based management – підхід, що передбачає прийняття управлінських рішень виключно на основі ґрунтовно перевірених даних, емпіричних досліджень і доказів. Така методика дозволяє мінімізувати вплив суб'єктивних факторів, зменшити ризики та підвищити ефективність управління. В умовах постійних змін – це перевага [4].

Скандинавські країни, як-от Швеція, демонструють ще один важливий нюанс – обов'язкове залучення громадськості. У цій країні активно використовуються публічні консультації перед затвердженням управлінських рішень у сфері екології, охорони здоров'я та освіти, що не лише підвищує легітимність рішень, але й сприяє формуванню довіри до влади [5].

Ще один обов'язковий інструмент сучасного управління – SWOT-аналіз, що дозволяє оцінити сильні та слабкі сторони, можливості й загрози для організації або проєкту. У більшості західних державних установ та компаній цей метод є обов'язковим етапом стратегічного планування [6].

Невід'ємним елементом сучасного процесу управління стають цифрові панелі (dashboards), які в режимі реального часу відображають основні показники діяльності організації. У США, Нідерландах та Німеччині такі панелі використовуються для оперативного аналізу, що дозволяє швидко реагувати на зміни у внутрішньому або зовнішньому середовищі [7].

Актуальним викликом для України є адаптація даного зарубіжного досвіду до вітчизняних умов. Для цього потрібно не лише технічне забезпечення, але й розвиток аналітичного мислення у менеджерів, навчання персоналу сучасним

підходам до прийняття рішень, а також удосконалення правових і процедурних рамок.

З огляду на диджиталізацію економіки та глобальні виклики, Україні доцільно:

- впроваджувати системи DSS у публічному управлінні;
- розвивати культуру evidence-based у менеджменті;
- стимулювати участь зацікавлених сторін у процесі прийняття рішень;
- підтримувати освітні ініціативи щодо аналітичних методів управління.

Таким чином, вивчення та впровадження зарубіжного досвіду дає можливість Україні підвищити ефективність управлінських процесів та забезпечити прозорість, обґрунтованість і стійкість прийнятих рішень у різних сферах суспільного життя.

Список використаних джерел

1. Martin, R. (2023). Strategic Decision-Making in Complex Systems. *Harvard Business Review*, (4), 45–53.
2. European Commission. (2022). *Decision Support Systems for Public Sector*. EC.
3. Nakamura, K. (2021). *Management Practices in Japan*. Tokyo University Press.
4. Rousseau, D. M. (2020). Evidence-Based Management. *Academy of Management Perspectives*, 34(2), 123–138.
5. Lundgren, T. (2022). *Civic Involvement in Scandinavian Policy-Making*. Stockholm Institute.
6. Kotler, P., & Keller, K. (2016). *Marketing Management* (15th ed.). Pearson.
7. Deloitte Analytics. (2023). *Digital Dashboards in Decision-Making*. Global Insights Report.